ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ

ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಕ್ಷರತಾ ಇಲಾಖೆ

ಪಠ್ಯಕ್ರಮ ಆಧಾರಿತ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಸಾಮಗ್ರಿ

2025–26

ವಿಷಯ : ಗಣಿತ

विषय : गणित

CLASS : 3

ರಾಜ್ಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ,

ಬನಶಂಕರಿ 3 ನೇ ಹಂತ, ಬೆಂಗಳೂರು – 560085

ಜಿಲ್ಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ಸಂಸ್ಥೆ, ಚಿಕ್ಕೋಡಿ.

Concept and Guidance

Smt Rashmi Mahesh V. IAS
Principal Secretary to Government
Department of School Education and Literacy

Dr. Trilokchandra K.V IAS	**Shri. Gopalakrishna H.N**
Commissioner	Director,
Department of School Education, Bangalore	DSERT Bangalore

DIET Co-operation

Shri. Sanjeev Hulloli	Dr. K B Talawar
Principal	Lecturer
DIET Chikkodi	DIET Chikkodi

Composition

Smt. Radha P.
Senior Assistant Director
DSERT Bangalore

Mentor & Examiner

Shri. D. H. Kamble
Govt M. H. P.S. Rampur
Tal. Dist : Chikkodi

LESSON BASED ASSESSMENT MATERIAL CREATION RESOURCE TEAM OF 3 RD MATHS

Smt. U. T. KAMBLE. Govt MHPS Naganur K.S. Tal : Hukkari Dist : Chikkodi
Shri. G. M. SHIRAGAVE. Govt MHPS Sankeshwar Tal : Hukkari Dist : Chikkodi
Smt. PADMAJA PATIL. Govt MLPS D.R.PARIL TOT Mangsuli Tal : Kagawadi Dist : Chikkodi
Shri. P.R. PATIL C.R.P. Khadaklat Tal : Chikkodi Dist : Chikkodi
Shri. C. A. Kumbhar. Govt MLPS Sunnadkodi Tal: Athani Dist : Chikkodi

नील नकाशा BLUE PRINT

इयत्ता तिसरी विषय गणित

अ.न.	पाठ क्रमांक	पाठाचे नाव	ज्ञान			आकलन			उपयोजन			कौशल्य			एकूण			शेरा
			वस्तुनिष्ठ	लघुतरी	दीर्घोत्तरी	वस्तुनिष्ठ	लघुतरी	दीर्घोत्तरी	वस्तुनिष्ठ	लघुतरी	दीर्घोत्तरी	वस्तुनिष्ठ	लघुतरी	दीर्घोत्तरी	वस्तुनिष्ठ	लघुतरी	दीर्घोत्तरी	
1	1	आकार	10(1)	2(2)	7(4)	13(5)		2(4)	5(1)	5(6)		2(1)	3(2)		27(11)	11(4)	11(2)	49
2	2	संख्यावाचके	14(2)	2(2)		5(2)	2(2)		6(2)	4(5)		7(2)	2(2)	2(4)	45(1)	17(2)	11(4)	73
3	3	बेरीज	8(1)	6(4)	1(2)	8(1)	6(4)	1(2)	4(1)	4(4)	1(4)	4(1)	4(4)	2(4)	24(1)	22(2)	3(4)	49
4	4	वजाबाकी	8(1)	6(4)	1(2)	8(1)	6(4)	1(2)	4(1)	4(4)	5(5)	4(1)	4(4)	2(4)	24(1)	22(2)	3(4)	49
5	5	गुणाकार	9(1)	5(2)	-	16(1)	4(2)	-	-	5(2)	-	-	4(2)	-	25(1)	18(2)	-	61(43)
6	6	भागाकार	4(1)	15(2)	-	8(1)	4(3)	-	-	-	-	-	5(2)	-	12(1)	29(5)	-	64(36)
7	7	बौद्धिक अंगणीत	13(1)	10(2)	-	10(1)	5(2)	-	-	-	-	-	-	-	23(1)	15(2)	-	53(38)
8	8	अपूर्णांकांची संख्या	7(1)			6(1)	3(2)		3(1)	4(2)		2(1)			18(1)	7(2)	-	32(25)
9	9	पैशाचे व्यवहार	17(1)	17(2)			11(2)			32(4)	3(4)				17(1)	60(2)	3(4)	80
10	10	मापन	58(1)			9(1)			6(1)						73(1)			73
11	11	संग्रहित माहितीचे हाताळणी												2(4)			2(4)	2
12	12	नमुने	16(1)				60(2)					18(1)			34(1)	60(2)		94

टिप:कंसा बाहेरील संख्या प्रश्न दर्शवितात कंसातील संख्या गुण दर्शवतात

प्रकरण 1 आकार

प्र.1. सूचनेप्रमाणे सोडवा.

1) त्रिकोणाला ------- बाजू असतात. (अति सुलभ)

अ) तीन ब) चार क) पाच ड) एक

2) त्रिकोणाला ------ कोन असतात. (अति सुलभ)

अ) चार ब) पाच क) एक ड) तीन

3) चौकोनाला ----- बाजू असतात. (अति सुलभ)

अ) तीन ब) एक क) चार ड) दोन

4) चौकोनाला ------ कर्ण असतात. (अति सुलभ)

अ) दोन ब) तीन क) एक ड) चार

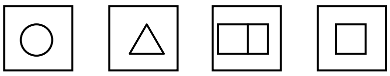
5) खालील चित्रातील भरीव वृत्तचित्ती ओळख. (अति सुलभ)

बासरी मेणबत्ती नाणी बांगडी

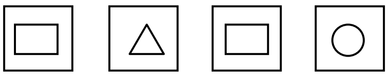
6) खालील चित्रातील पोकळ वृत्तचित्ती ओळख (अति सुलभ)

मेणबत्ती बांगड्या पाईप सिलेंडर

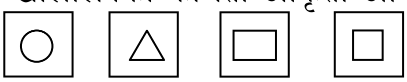
7) खालीलपैकी कोणती आकृती वर्तुळ आहे. (अति सुलभ)

8) खालीलपैकी कोणती आकृती त्रिकोण आहे. (अति सुलभ)

9) खालीलपैकी कोणती आकृती आयत आहे. (अति सुलभ)

10) सरळ रेषा म्हणजे काय ? (कठिण)

11) वक्ररेषा म्हणजे काय ? (कठिण)

12) वर्तुळ म्हणजे काय ? (कठिण)

13) आयत म्हणजे काय ? (कठिण)

14) त्रिकोण म्हणजे काय ? (कठिण)

15) द्विमितीय आकाराचे वस्तूंची यादी कर व त्यांना नावे दे. (कठिण)

16) विविध प्रकारच्या द्विमितीय व त्रिमितीय आकारांचे गुणधर्म लिहा.(कठिण)

17) समान आकाराच्या फरश्या व असमान आकाराच्या फरश्या यातील फरक स्पष्ट कर. (कठिण)

18) नकाशा भिंतीवर टांगला असताना वरच्या बाजूची दिशा कोणती ? (अति सुलभ)

अ) उत्तर   ब) दक्षिण   क) पूर्व   ड) पश्चिम

19) नकाशा भिंतीवर टांगला असताना खालच्या बाजूची दिशा कोणती ? (अति सुलभ)

अ) दक्षिण   ब) पूर्व   क) पश्चिम   ड) उत्तर

20) पिवळा ही पिवळ्या रंगाची खून नकाशात काय दर्शविते? (अति सुलभ)

21) ///////// ही अशी खून नकाशात काय दर्शविते ? (अति सुलभ)

अ) रेल्वे मार्ग ब) भू मार्ग   क) जलमार्ग   ड) पर्वतीय मार्ग

22) टनग्रॅम म्हणजे काय ? (कठिण)

23) टनग्रॅमच्या तुकड्याच्या सहाय्याने कोणकोणत्या वस्तुंचा आकार बनवता येतो ? (कठिण)

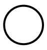
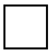
24) ठिपक्यांचा वापर करून खालील आकारांची रचना कर.

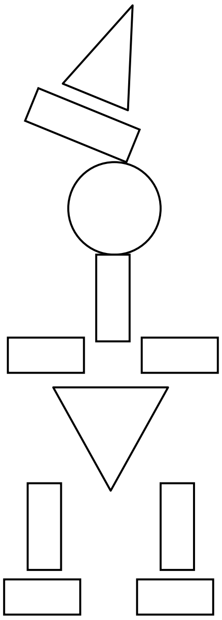
अ) पान   ब) चांदणे

25) मुक्त हस्ताने त्याच्या पट्टीचा वापर करून काही सोप्या तीन त्रिमितीय वस्तुंची चित्रे काढ.(सुलभ)

26) टनग्रॅमच्या तुकड्यांचा वापर करून एक प्राणी किंवा पक्षी यांचा आकार तयार कर. (सुलभ)

27) खालील आकृतीतील समान आकार असलेल्या आकृतीला एकसारखा रंग दे. (सुलभ)

सूचना : लाल हिरवा पिवळा निळा

वरील आकृतीला रंग दे व खालील रिकाम्या जागा भर.

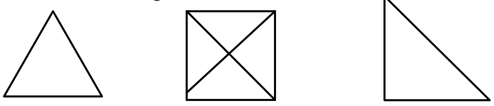
28) लाल रंगाच्या आकृतीला ------ असे म्हणतात. (अति सुलभ)

29) हिरव्या रंगाच्या आकृतीला ------- असे म्हणतात. (अति सुलभ)

30) पिवळ्या रंगाच्या आकृतीला ---------- असे म्हणतात. (अति सुलभ)

31) निळ्या रंगाच्या आकृतीला ---------- असे म्हणतात. (अति सुलभ)

32) खालील आकृतीतील रिकाम्या जागा भरा.

बाजू =	बाजू =	बाजू =
कोन =	कोन =	कोन =

33) ओळख पाहू.

मी एक समतल आकृती आहे. मला चार बाजू, चार कोन आणि दोन कर्ण आहेत. तरी मी कोण? सांग पाहू. (सुलभ)

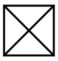
मी आहे. [ ]

34) मी समलाकृती आहे. मला तीन बाजू व तीन कोन आहेत.

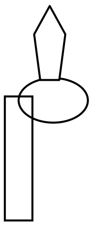
तर मी कोण ? (सुलभ)

मी आहे [ ]

35) = बाजू = = कोन = [ ] (अति सुलभ)

36) = बाजू = [ ] = कोन = [ ] कर्ण = (अति सुलभ)

37) खालील अंक क्रमाने जोड व आकृती पूर्ण कर. (सुलभ)

1 4

2 3

5

2 - 4

3

38) त्रिमितीय आकारांना लांबी, ------- व --------- असते. (अति सुलभ)

39) चूक की बरोबर ओळखा.

40) त्रिकोणाला चार बाजू असतात. ( ) (अति सुलभ)

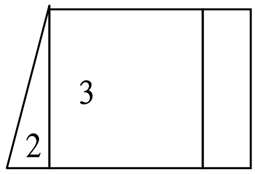
41) त्रिकोणाला तीन कोन असतात. ( ) (अति सुलभ)

42) चौकोनाला तीन बाजू असतात. ( ) (अति सुलभ)

43) चौकोनाला चार कोन असतात. ( ) (अति सुलभ)

44) चौकोनाला कर्ण नसतात ?   (   )   (अति सुलभ)

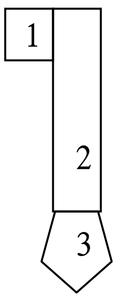
45) 2 + 3 हे तुकडे जोडून आकृतीची रचना करा. (सुलभ)

3 नंबरचा तुकडा चौकोनी पाहिजे.

46) 1, 2, 3, 4, 5 यामधील तुला हवे असलेले तुकडे निवड आणि वेगवेगळ्या आकृत्या तयार कर.   (कठिण)

47) खालील आकारामध्ये तुकडे कसे वापरले आहेत ते पहा आणि किती तुकडे वापरले आहेत ते सांगा.

(सुलभ)

48) एकाच आकाराच्या फरश्या व्यवस्थित जोडता आल्या तर त्यांना ---------- फरश्या म्हणतात.   (अति सुलभ)

49) एकाच आकाराच्या फरश्या व्यवस्थित जोडता न आल्या तर त्यांना ----------- फरश्या म्हणतात.   (अति सुलभ)

50) नकाशात निळ्या रंगाची खूण काय दर्शविते ?

अ) पर्वतीय मार्ग   ब) नदी (पाणी)   क) वायूमार्ग   ड) अरण्ये

प्रकरण 2 संख्यावाचके

1) खालील संख्या स्थानमूल्यानुसार लिहा.

शतक	दशक	सूटे	(सुलभ)
2	0	7	207
3	9	6	396
			155
			430
			354

2) 699 च्या पुढील संख्या लिही. (अति सुलभ)

अ) 697 ब) 698 क) 695 ड) 700

3) 718 च्या मागील संख्या लिही.

अ) 717 ब) 618 क) 515 ड) 414

4) 55 नंतर येणारी संख्या कोणती ? (अति सुलभ)

अ) 58 ब) 57 क) 56 ड) 54

5) 100 नंतर येणारी संख्या कोणती ? (अति सुलभ)

अ) 100 ब) 103 क) 101 ड) 104

6) 202 नंतर येणारी संख्या कोणती ? (अति सुलभ)

अ) 203 ब) 201 क) 204 ड) 202

7) 816 च्या मागील संख्या कोणती ? (अति सुलभ)

अ) 815 ब) 817 क) 816 ड) 814

8) 54 मागील संख्या कोणती ? (अति सुलभ)

अ) 53 ब) 55 क)56 ड) 57

9) 100 च्या अगोदर (मागील संख्या कोणती ? (अति सुलभ)

अ) 98 ब) 101 क) 99 ड) 97

10) 99 नंतर येणारी संख्या म्हणजे (अति सुलभ)

अ) 100 ब) 98 क) 96 ड) 97

11) चिचोकाच्या सहाय्याने दहा दहा गट्टे 10 केल्यास किती चिंचुके होतात ? (अति सुलभ)

अ) 250 ब) 160 का) 130 ड)100

12) खालीलपैकी अंक संख्ये मध्ये लिही (सुलभ)

1. 498 - 500
2. 501 - 503
3. 601 - 603
4. 899 - 901

13) खालीलपैकी सर्वात लहान तीन अंकी संख्या आहे. (अति सुलभ)

अ) 898 ब) 500 क) 200 ड) 100

14) तीन अंकी संख्या सर्वात मोठी ही आहे.

अ) 999 ब) 100 क) 200 ड) 800

15) सचिन तेंडुलकरने 98 धावा काढल्या आहेत. त्याला शतक पूर्ण करण्यास किती धावांची गरज आहे? (अति सुलभ)

अ) 4 ब) 6 क) 2 ड) 3

16) क्रिकेटमध्ये 100 धावाना काय म्हणतात ? (अति सुलभ)

अ) शतक ब) चौकार क) सिक्सा ड) दशक

17) खालील संख्या अक्षरात लिहा. (सुलभ)

1) 100 -

2) 199 -

3) 200 -

4) 299 -

18) खालील संख्या चढत्या क्रमात लिहा. (अति सुलभ)

541 540 542 544 543

19) खालील संख्या उतरत्या क्रमात लिहा. (अति सुलभ)

601 602 603 604 605

20) खालील संख्या अंकात लिहा. (सुलभ)

1) तीनशे अठ्ठेचाळीस -

2) दोनशे त्र्याऐंशी -

3) पाचशे सतरा -

4) नऊशे एक -

21) स्थानमूल्य यादीतील संख्या चौकटीत लिहा. (अति सुलभ)

3	2	0	=	320
	0	1	=	

22) खाली दिलेल्या स्थानमूल्य कोष्टकातील संख्या अक्षरी लिहा. (सुलभ)

शतक	दशक	सूटे	
2	6	4	
1	1	0	
3	0	6	

23) रिकाम्या जागा भरा.

1) 295, 300, ..., ..., 315, ..., 325, ...

2) 500, 450, 400, ..., 300, ..., 200, ...

24) खालीलपैकी सर्वात मोठी संख्या ओळख व गोल कर. (अति सुलभ)

867, 861, 864, 865, 863

25) खालीलपैकी सर्वात लहान संख्या ओळख व गोल कर. (अति सुलभ)

416, 406, 426, 462, 461

चित्र पाहून रिकाम्या जागा भरा. (अति सुलभ)

26) नव्याजवळ सर्वात जास्त म्हणजे ------ आवळे आहेत.

27) जहीर जवळ सर्वात कमी म्हणजे ------- आवळे आहेत.

28) रॉबट आणि लक्ष्मीजवळ समान म्हणजे------- आवळे आहेत.

29) 50 पेक्षा कमी आवळे गोळा करणाऱ्या मुलांची संख्या ------ आहे.

30) 50 पेक्षा कमी आवळे गोळा करणाऱ्या मुलींची संख्या ------ आहे.

31) जानकीजवळ 50 आवळे होण्यासाठी ------ आवळ्यांची आवश्यकता आहे.

32) शंभर मध्ये सुटे याच्या स्थानी ------ दशकाची स्थानी ----- व शतकाच्या स्थानी --- हे अंक असतात.

प्र. 2. खालील रिकाम्या जागी योग्य संख्या लिही. (अतिसुलभ)

33) 99, 100, ..., ..., 103, ..., ..., 106, ..., ..., 109, ...

34) 697, ..., 699, ..., 701, ..., 703, ..., 705, ..., 707

35) 896, ..., ..., ..., 900, ..., ..., 903

36) 989, ..., 991, ..., 993, ..., 995, ..., ..., ..., 999

प्र.3. खालील संख्या वाचून अक्षरात लिही. (सुलभ)

उदा. 101 = एकशे एक

37) 213 =

38) 528 =

39) 774 =

40) 999 =

प्र. 4. खालील संख्या वाचून अंकात लिही. (सुलभ)

उदा. एकशे शहाण्णव	–	**196**
41) तीनशे अठ्ठेचाळीस	–	
42) आठशे चौतीस	–	
43) नऊशे एक	–	
44) नऊशे नव्यान्नव	–	

प्र.5. खालील कोष्टक पूर्ण करा.

45)

चित्र क्र. 1	खरेदी केलेल्या केळ्यांची संख्या	100 चा घड	10 चा घड	सुटी केळी
चित्र क्र. 2	खरेदी केलेल्या पानांची संख्या	100 चा संच	100 चा	सुटी पाने

46)

चित्र क्र. 1	द्यावयाची रक्कम	शतक	दशक	सुटे
	185	100 ची नोट	100 ची नोट	नाणे
	308			

प्र. 6. खालील दिलेल्या संख्या स्थानमुल्य कोष्टकात लिही. (सुलभ)

	शतक	दशक	सुटे
47) 186 =			
48) 600 =			

प्र. 7. स्थानमुल्य यादीतील संख्या चौकटीत लिही.

49)

शतक	दशक	सुटे		
3	2	0	=	
1	1	1	=	
9	9	9	=	

प्र.8. खालील दिलेल्या स्थानमुल्य कोष्टकातील संख्या अक्षरी लिही.

50)

शतक	दशक	सुटे	
2	6	4	=

51)

शतक	दशक	सुटे	
5	4	6	=

52)

शतक	दशक	सुटे	
9	5	0	=

प्र.9. खालील संख्या स्थानमुल्य कोष्टकात लिही. (अतिसुलभ)

53) चारशे सात =

शतक	दशक	सुटे

54) सातशे =

शतक	दशक	सुटे

55) नऊशे नव्यान्नव =

शतक	दशक	सुटे

प्र. 10. खालील संख्येच्या पुढील संख्या लिही. (सुलभ)

56) 99, ...

57) 200, ...

58) 409, ...

59) 799, ...

प्र. 11. खालील संख्येच्या आधीची संख्या लिही. (सुलभ)

60) ...., 101

61) ...., 200

62) ...., 700

63) ...., 490

प्र.12. खालील संख्येच्या मधील संख्या लिही. (सुलभ)

64) 99, ..., 101

65) 898, ..., 900

66) 189, ..., 191

67) 998, ..., 1000

प्र. 13. दिलेल्या अंकावरून सर्वात मोठी व सर्वात लहान संख्या ओळख. (कठिण)

2 7 0

68) सर्वात मोठी संख्या =

69) सर्वात लहान संख्या =

प्र.14. चढत्या क्रमाने व उतरत्या क्रमाने लिही. (सुलभ)

477, 873, 783, 580, 986

70) चढता क्रम =

71) उतरता क्रम =

प्रकरण 3 रे बेरीज

26) धावणारी रेल्वे पहा. C. 1 डब्यात 116 प्रवासी प्रवास करीत आहेत व C. 3 डब्यात 130 लोक प्रवास करीत आहेत. तर त्या दोन्ही डब्यात मिळून किती लोक प्रवास करीत आहेत.

	श.	द.	सु.
C. 1 डब्यातून प्रवास करणारे लोक			
C. 3 डब्यातून प्रवास करणारे लोक +			
एकूण प्रवासी			

27) शिक्षकांनी आपल्या शाळेतील गाणे म्हणणाऱ्या व चित्रकलेत भाग घेणाऱ्या हुशार विद्यार्थ्यांची यादी केलेली आहे. (अति सुलभ)

विद्यार्थी	गाणे म्हणणारे	चित्रकलेत भाग घेणारे	एकूण
मुलगे	112	284	
मुली	121	248	
एकूण			

शोधून काढ. (अति सुलभ)

28) गाणे म्हणणाऱ्या एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या = ☐

29) चित्रे काढणाऱ्या एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या = ☐

30) शाळेतील गाणे म्हणणाऱ्या व चित्रे काढणाऱ्या एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या = ☐

31) विस्तारीत रुपात लिहून बेरीज कर. (सुलभ)

शतक	दशक	सुटे
3 + 2	6 4	5 6

शतक	दशक	सुटे
300 + 200	60 40	5 6

अति सुलभ

32) 200 + 300 = ...

33) 400 + 500 = ...

34) 500 + 300 = ...

35) 100 + 200 = ...

36) गणिताचे उत्तर एकच आहे पण वेगवेगळ्या संख्या लिहून रचना कर. (कठिण)

150	1)	2)
+ 130		
280	280	280

37)	3)	4)
	280	280

सूचनेप्रमाणे सोडवा.

38) 10 + 10	=	☐	(अति सुलभ)
39) 20 + 10	=	☐	(अति सुलभ)
40) 30 + 20	=	☐	(अति सुलभ)
41) 60 + 40	=	☐	(अति सुलभ)
42) 70 + 30	=	☐	(अति सुलभ)
43) 80 + ……	=	☐	(अति सुलभ)
44) 90 + ……	=	☐	(अति सुलभ)
45) 100 + 50	=	☐	(अति सुलभ)
46) 200 + 300	=	☐	(अति सुलभ)
47) 200 + ……	=	300	(अति सुलभ)
48) 400 + ……	=	800	(अति सुलभ)
49) 800 + 800	=		(अति सुलभ)
50) 700 + 300	=		(अति सुलभ)
51) …… + 50	=	200	(अति सुलभ)
52) 100 + 100	=		(अति सुलभ)
53) 500 + 500	=		(अति सुलभ)
54) 200 + 100	=		(अति सुलभ)
55) 500 + ……	=	1000	(अति सुलभ)
56) 250 + ……	=	500	(अति सुलभ)

प्रकरण 4 थे

वजाबाकी

26) कोणत्या वाहनाला कोणती किल्ली लागेल हे रेषा मारून जोड.   (कठिण)

27) खालील संख्यांची अंदाजे वजाबाकी कर.   (सुलभ)

24 आणि 11 ची अंदाजे वजाबाकी

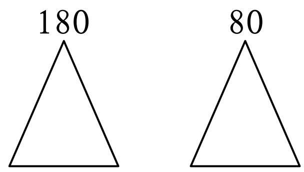
24 ची अंदाजे किंमत = ☐

11 ची अंदाजे किंमत =

अंदाजे वजाबाकी = ☐

28) खाली दिलेल्या संख्यांचा वापर करून प्रत्येकी दोन उदा. तयार करा.

$$\begin{array}{r} 917 \\ -\ 165 \\ \hline 752 \end{array} \qquad \begin{array}{r} 854 \\ -\ 102 \\ \hline 752 \end{array}$$

29) खालील उदाहरणे स्थानमुल्य यादीत लिहून सोडव. (सुलभ)

88-525

शतक	दशक	सुटे
8 - 5	8 2	8 5
3	6	3

750-700

शतक	दशक	सुटे

खालील उदाहरणे स्थानमुल्यानुसार सोडव. (सुलभ)

30) 999 - 119

31) 827 - 426

32) 999 - 222

33) विकास 325 पानाचे पुस्तक आहे. आतापर्यंत 224 पाने वाचून झाली आहेत. तर त्याला अजून किती पाने वाचावयाची आहेत ? (कठिण)

शतक	दशक	सुटे

विकासने अजून वाचावयाची पाने = ☐

34) 10 - 10 = ☐ (अति सुलभ)

35) 20 - 10 = ☐ (अति सुलभ)

36) 30 - 20 = ☐ (अति सुलभ)

37) 60 - 40 = ☐ (अति सुलभ)

38) 100 - 20 = ☐ (अति सुलभ)

39) 200 - 100 = ☐ (अति सुलभ)

40) 400 - ...... = 200 (अति सुलभ)

41) 300 -...... = 200 (अति सुलभ)

42) .... - 50 = 50 (अति सुलभ)

43) 200 - 100 = ☐ (अति सुलभ)

44) ..... - 200 = 000 (अति सुलभ)

45) 100 - 100 = ☐ (अति सुलभ)

46) 500 - .... = 000 (अति सुलभ)

47) 300 - 150 = ☐ (अति सुलभ)

48) 100 - 500 = ☐ (अति सुलभ)

49) 500 + ... = 500 (अति सुलभ)

प्र. 2. एका वाक्यात उत्तरे लिहा. (अति सुलभ)

50) वजा करावयाच्या संख्येला काय म्हणतात ?

51) वजाबाकी करताना सुरवातीला कोणत्या स्थानचा अंक वजा करावा?

52) लहान अंकातून मोठा अंक वजा करता येत नसेल तर काय करावे?

प्रकरण 5 वे

गुणाकार

सामर्थ्ये : अध्ययन निष्पत्ती

1) पुनरावृत्ती बेरीज म्हणजे गुणाकार हे समजून घेशील.

2) गुणाकाराचे चिन्ह ओळखू शकशील.

3) 6 ते 10 पर्यंत पाढ्यांची रचना करशील.

4) दैनंदीन जीवनात गुणाकाराचा उपयोग करशील.

5) स्थानमूल्य यादीच्या आधारे व चौकपट्टीच्या सहाय्याने दोन अंकी संख्येचा गुणाकार करशील.

प्र 1. अ) जोड्या जुळवा. **4**

1) 2 + 2 + 2 + 2	अ) 3 X 5	
2) 5 + 5 + 5 + 5 + 5 + 5	ब) 2 X 4	
3) 3 वेळा 5	क) 2 X 5	
4) 2 वेळा 5	ड) 5 X 6	
ब) 1) 3 + 3 + 3 + 3 + 3	अ) 6 X 3	**5**
2) 6 + 6 + 6	ब) 5 X 10	
3) 4 वेळा 2	क) 10 X 3	
4) 5 वेळा 2	ड) 3 X 5	
5) 10 +10 + 10	इ) 2 X 2	

प्र. 2. अ) खालील प्रश्न सोडवा. **8**

1) 5 X 10 =	5) 26 X 3	
2) 4 X 16	6) 9 X 4	
3) 74 X 2	7) 8 X 6	
4) 45 X 5	8) 5 X 7	
ब) 1) 4 X 5	5) 9 X 4 =	**8**
2) 9 X 7	6) 6 X 9	
3) 5 X 2	7) 7 X 4	
4) 7 X 8	8) 5 X 5	

प्र.3. अ) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा. **3 x 4=12**

1) प्रत्येक भरणीत असलेले बिस्किट - 4

एकूण भरण्या - 5

एकूण बिस्किटे - ?

2) रमेशने खरेदी केलेले नारळ - 6

रमेश तीनवेळा नारळ खरेदी करतो x 3

एकूण नारळ = ?

3) 1 किलो बटाटा - 42 रु.

2 किलो बटाटा किंमत x 2

एकूण किंमत = ?

4) रोजची बचत - 8 रु.

एकूण बचत - 56 रु.

एकूण दिवस - ?

ब) उत्तरे लिहा.

1) डब्यात चॉकलेट - 5

एकूण डबे - 3

एकूण चॉकलेट - ?

2) रमेशने खरेदी केलेल्या वह्या-6

रमेश तीनवेळा वह्या खरेदी करतो.

तर एकूण खरेदी केलेल्या वह्या =

3) 1 किलो टोमॅटो 40 रु.

3 किलो बटाटा किंमत x 3

एकूण किंमत = ?

4) एक शेतकरी रोज 2 लिटर दूध डेअरीला घालतो.

तर एका आठवड्याला किती दूध घालतो ?

मौखिक प्रश्न

1) 8 चा पाढा म्हण. 6) 4 x 6 = किती ?

2) 6 चा पाढा म्हण. 6) 5 X 10 = किती ?

3) 9 चा पाढा म्हण. 6) 6 X 5 = किती ?

4) 7 चा पाढा म्हण. 6) 9 X 8 = किती ?

5) 5 चा पाढा म्हण. 6) 8 X 4 = किती ?

प्रकरण 6 वे

भागाकार

सामर्थ्ये : अध्ययन निष्पत्ती

1) वस्तू समान गटात विभागतो.

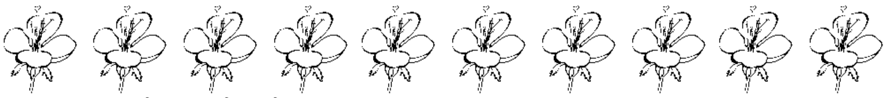
2) भागाकाराचे मुलभूत तत्व समजतो.

3) गुणाकाराच्या सहाय्याने भागाकार करतो.

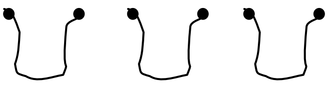
प्र.1 अ) चित्रात दाखविलेल्या चेंडूचे तीन समान गट कर. **4**

1)

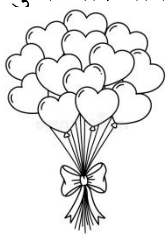
2) चित्रात असणाऱ्या फुलांचे 5 गट कर.

3) 9 मणी 3 दोऱ्यामध्ये ओव.

4) 12 फुगे चार मैत्रिणींना वाट.

प्र.2. खालील उदाहरणे सोडवा. **2 x10=20**

1) 6 ÷ 2	6) 25 ÷ 5
2) 60 ÷ 10	7) 36 ÷ 6
3) 49 ÷ 7	8) 64 ÷ 8
4) 20 ÷ 5	9) 30 ÷ 3
5) 72 ÷ 9	10) 18 ÷ 9

प्र.3. खालील उदाहरणे सोडवा. **4 x1=4**

1) 7 x 3 = 21 तर 21 ÷ 3

2) 5 x 8 = 40 तर 40 ÷ 8

3) 7 x 9 = 63 तर 63 ÷ --- = 7

4) 3 x 6 = 18 तर ---- ÷ 6 = 3

प्र. 4. जोड्या जुळवा. **4 x1=4**

अ) 8 ÷ 2 = 4	प) 9 x 3 = 27
ब) 27 ÷ 3 = 9	फ) 5 x 3 = 15
क) 16 ÷ 2 = 8	ब) 4 x 2 = 8
ड) 15 ÷ 3 = 5	म) 8 x 2 = 16

प्र.5. खालील उदाहरणे सोडवा व भागलब्ध लिहा. **4 x1=4**

1) 49 ÷ 7 =

2) 18 ÷ 9 =

3) 20 ÷ 4 =

4) 72 ÷ 9 =

मौखिक प्रश्न

1) एकूण भोवरे - 18
   प्रत्येक गटात असणाऱ्या भोवऱ्यांची संख्या - ?
   एकूण गट = ?

2) 10 ब्रेडचे तुकडे आहेत. एक सँडविच तयार करण्यास 2 तुकडे लागतात. एकूण किती सँडविच तयार होतात.

3) 8 चा पाढा म्हणा.

4) 7 चा पाढा म्हणा.

5) 6 चा पाढा म्हणा.

6) अकबरजवळ 12 पेन आहेत. तो सर्व पेन 4 स्टँडमध्ये समान ठेवतो. तर एका स्टँडमध्ये किती पेन येतात ?

7) 5) 45 (9 या उदाहरणात भाज्य, भाजक, भागलब्ध ओळखून सांग.
   - 45
   00

8) एकूण अंडी- 16

प्रत्येक गटात असलेली अंडी- 4

एकूण गट- 4

हे भागाकार रुपात मांड.

9) भाज्य, भाजक, भागलब्ध ओळखा.

$$\begin{array}{r} 4\overline{)\ 12\ }(3 \\ -\ 12 \\ \hline 00 \end{array}$$

10)

$$\begin{array}{r} 6\overline{)\ 30\ }(5 \\ -\ 30 \\ \hline 00 \end{array}$$

प्रकरण 7 वे

बौद्धिक अंकगणित

सामर्थ्ये : अध्ययन निष्पत्ती

1) एक अंकी व दोन अंकी संख्यांची बेरीज व वजाबाकी मनातल्या मनात करशील

2) दोन अंकी संख्या मनातल्या मनात दुप्पट करशील.

3) कोणत्याही संख्येला दोनने गुणल्यास त्याची किंमत दुप्पट होते.

4) कोणत्याही संख्येत तीच संख्या मिळविल्यास त्याची किंमत दुप्पट होते.

प्र.1. मनातल्या मनात गणिते कर व चूक की बरोबर ते ओळख. **5**

1) 10 + 10 = [20] + 5 = [25] + 6 [31] → -----

2) 50 - 5 = [45] - 10 [35] - 4 [30] → -----

3) 25 + 3 = [28] + 4 = [32] + 5 [39] → -----

4) 5 + 8 = [13] + [6] = [19] → -----

5) 60 - 3 = [57] - 5 = [52] → -----

प्र.2. मनातल्या मनात गणिते करून रिकाम्या जागा भर. **2 x10=20**

1)	△40 + △12 = △	6)	△20 + △35 = △
2)	△75 + △13 = △	7)	△28 + △8 = △
3)	△80 + △10 = △	8)	△24 + △12 = △
4)	△75 - △35 = △	9)	△25 + △19 = △
5)	△35 + △15 = △	10)	△2 + △8 = △

प्र.3. अ) मनातल्या मनात गणिते सोडव आणि रेष मारून जोड्या जुळव.

अ गट	**ब गट**
1) 20 - 14	अ) 114
2) अठरा + बारा	ब) 80
3) पंचेचाळीस + पसतीस	क) 06
4) 29 + 7	ड) 30
5) नव्वद + चोवीस	इ) 25
	ई) 36

ब) जोड्या जुळवा.

1) 13 + 14	अ) 40
2) 48 - 12	ब) 21
3) 36 - 15	क) 64
4) 12 + 28	ड) 27
5) 25 + 39	इ) 36

प्र.4. मनातल्या मनात गणिते कर. बरोबर असेल तर ✓ व चूक असेल तर x अशी खूण कर.

1) 10 + 5 = 15 ☐
2) 20 - 15 = 15 ☐
3) 50 - 32 = 28 ☐
4) 32 - 12 =20 ☐
5) 20 - 6 = 4 ☐
6) 35 - 9 = 26 ☐
7) 38 - 0 = 38 ☐
8) 25 - 8 = 10 ☐

मौखिक प्रश्न

1) तुझ्याजवळ 18 गोट्या आहेत. खेळात तू पुन्हा 17 गोट्या जिंकल्यास तर तुझ्याजवळ असणाऱ्या गोट्यांची एकूण संख्या किती?
2) तुझ्याजवळ 45 चॉकलेट आहेत. त्यातील 32 चॉकलेटस मित्रांना वाटल्यास तुझ्याजवळ राहिलेल्या चॉकलेटसची संख्या किती ?
3) तुझ्याजवळ 48 चिंचोके आहेत. त्यातील 25 चिंचोके खेळात गमावल्यास तुझ्याजवळ किती चिंचोके शिल्लक राहिले ?
4) दुकानात 60 लाडू होते. त्यातील 29 लाडू विकल्यास किती लाडू शिल्लक राहतील?
5) आईस्क्रीमच्या डब्यात 87 आईस्क्रीम आहेत. त्यामध्ये 10 आईस्क्रीम घातल्यास त्या डब्यात किती आईस्क्रीम होतील?

प्रकरण 8 वे

अपूर्णांकांची संख्या

अध्ययन निष्पती

1) पूर्णांकामध्ये अर्धा, पाव, पाऊण भाग ओळखशील व दैनंदिन जीवनात त्याचा संबंध समजून घेशील.

2) सांख्यिक रुपातील अर्धा $\frac{1}{2}$ पाव $\frac{1}{4}$, पाऊण $\frac{3}{4}$ हे अपूर्णांक ओळखशील व अर्थ समजून घेशील.

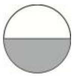
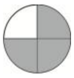
3) एकाच वस्तूचे दोन अर्धे भाग एकावर एक ठेऊन जोडल्यास त्या वस्तू समान जोडल्या जातात.

4) दोन समान भागातल्या एका भागाला अर्धा भाग असे म्हणतात.

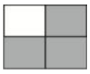
5) एकाच वस्तूचे दोन अर्धे भाग मिळविल्यास एक पूर्ण भाग होतो.

प्रश्नपत्रिका

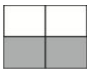
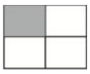
प्र.1. अ) चित्रावरून अपूर्णांकाच्या जोड्या जुळवा. **3**

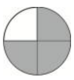
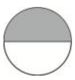
अ	ब
1) 	अ) $\frac{1}{4}$ (पाऊण भाग)
2) 	ब) $\frac{1}{2}$ (अर्धा भाग)
3) 	क $\frac{3}{4}$ (पाव भाग)

ब)

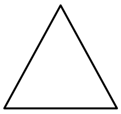
अ	ब
1) 	अ) अर्धा भाग
2) 	ब) पाऊण भाग
3) 	क) पाव भाग

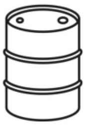
प्र.2. खालील आकृतीत रंगविलेला भाग अपूर्णांकात लिहा. **4**

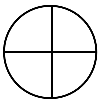
1) - ☐　　3) - ☐

2) - ☐　　4) - ☐

प्र.3. सूचनेप्रमाणे रंग भर. **3**

1) चित्राच्या आर्ध्या भागाला रंग दे.

2) बॅरलच्या पाऊण भागाला रंग दे.

3) चित्राच्या पाव भागाला रंग दे.

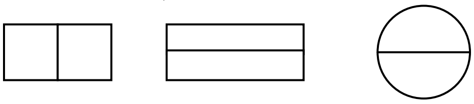
प्र.4. खालील अपूर्णांक वाचा व सांख्यिकी रूपात लिहा.

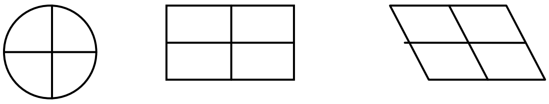
1) पाव भाग –

2) अर्धा भाग –

3) पाऊन भाग –

प्र.5. सांख्यिकी रूप पाहून चित्रामध्ये रंग भर.

1) $\frac{1}{2}$

2) $\frac{1}{4}$

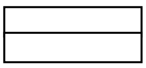
प्र. 6. खालील अपूर्णांकाचा अर्थ लिहा.

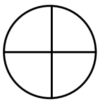
1) $\frac{1}{2}$

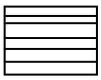
2) $\frac{3}{4}$

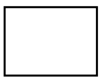
3) $\frac{1}{4}$

प्र.7. सूचनेप्रमाणे रंग भरा.

1) अर्धा भाग

2) पाव भाग

3) पाऊण भाग

4) पूर्ण वस्तू

प्रकरण 9.

पैशाचे व्यवहार

अध्ययन उद्दिष्टे :

- खेळातील नोटा आणि नाणी वापरून रुपयाचे पैशात रूपांतर करतील.
- रूपांतर न करता रुपये आणि पैशांची बेरीज करतील.
- दरांची यादी व सोपी पावती यांचा परिचय करून घेतील.

प्रश्न पहिला .खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1) 1 रुपयात 25 पैशांची नाणी किती असतात? ?
2) 2 रुपयात 50 पैशांची नाणी किती असतात ?
3) 3 रुपयात 1 रुपयांची नाणी किती असतात.?
4) 1 रुपये 50 पैसे मध्ये 50 पैसेंची नाणी किती असतात.?
5) 5 रुपये मध्ये 1 रुपयांची नाणी किती असतात?
6) 10 रुपये मध्ये पाच रुपयांची नाणी किती असतात.?
7) 10 रुपये मध्ये दोन रुपयाची नाणी किती असतात?
8) 7 रुपये मध्ये 2 आणि 1 रुपयांची नाणी किती असतात?
9) 20 रुपये 50 पैसे संख्या रुपात कसे लिहितात.
10) 75 पैसे संख्या रूपात कसे लिहितात.
11) 50 पैसे संख्या रुपात कसे लिहितात .
12) 10 रुपये 25 पैसे संख्या रुपात कसे लिहितात.
13) भारत देशात पैशाचे चलन कोणते आहे?
14) रुपयांचे चिन्ह कसे आहे ?
15) रुपयाचा लहान घटक कोणता ?
16) 92 रुपये 75 पैसे संख्या रूपात कसे लिहितात?

17) रुपयांचे पैशात रूपांतर करताना कितीने गुणावे.?

प्रश्न दुसरा रिकाम्या जागा भरा.

18) रु 6.00= ________ 24) रु.6.25 = ________

19) रु 4.00= ________ 25) रु 7.50= ________

20) रु 8.00= ________ 26) रु 3.75= ________

21) रु 9.00= ________ 27) रु 2.25= ________

22) रु 5.25= ________ 28) रु 1.50= ________

23) रु 9.50= ________ 29) रु 3.00= ________

प्रश्न तिसरा रिकाम्या जागा भरा.

उदाहरणार्थ □3 बरोबर 300 पैसे.

30) 5 रुपये बरोबर _____________

31) 2 रुपये बरोबर ____________

32) 8 रुपये बरोबर ____________

33) 5 रुपये 15 पैसे बरोबर __________

34) 8 रुपये 50 पैसे बरोबर _________

पैशांची बेरीज व वजाबाकी

35) 37 रुपये 40 पैसे व 31 रुपये 20 पैसे यांची बेरीज करा.

36) 30 रुपये 25 पैसे व 15रुपये 30 पैसे यांची बेरीज करा.

37) 15 रुपये 20 पैसे व 25 रुपये 35 पैसे यांची बेरीज करा.

38) 20 रुपये 25 पैसे व 15 रुपये 25 पैसे बेरीज करा .

39) 10 रुपये 50 पैसे व 20 रुपये 50 पैसे त्यांची बेरीज करा.

40) रुपये 80.75 मधून रुपये 35.60 वजा करा.

41) रुपये 43.15 मधून रुपये 40. 05 वजा करा.

42) रुपये 40 पॉईंट पाच रुपये मधून 25 रुपये वजा करा.

43) 55 रुपये 35 पैसे मधून रुपये 30.30 वजा करा.

44) रुपये 475.00 मधून 20.75 रुपये वजा करा.

45) रुपये 820.00 मधून 25.50 रुपये वजा करा.

प्रश्न चौथा सोडवा.

46)

रुपये	पैसे
35	67
+ 21	32

47)

रुपये	पैसे
44	36
+ 52	61

48)

रुपये	पैसे
88	05
+ 11	90

49)

रुपये	पैसे
67	05
+ 44	35

50)

रुपये	पैसे
39	20
+ 32	20

51)

रुपये	पैसे
20	25
+ 50	25

52)

रुपये	पैसे
70	30
+ 80	50

53)

रुपये	पैसे
50	50
+ 20	20

54)

रुपये	पैसे
820	25
+ 25	50

55)

रुपये	पैसे
130	20
+ 15	10

56)

रुपये	पैसे
115	30
+ 70	25

57)

रुपये	पैसे
220	00
+ 50	25

58)

रुपये	पैसे
45	50
+ 35	20

59)

रुपये	पैसे
65	75
20	00

60)

रुपये	पैसे
70	00
+ 15	00

61)

रुपये	पैसे
85	70
+ 35	35

वजाबाकी करा

62)

रुपये	पैसे
75	15
− 15	30

63)

रुपये	पैसे
80	00
− 20	25

64)

रुपये	पैसे
37	50
− 25	25

65)

रुपये	पैसे
99	25
− 15	05

66)

रुपये	पैसे
79	80
− 35	50

67)

रुपये	पैसे
85	75
− 30	25

68)

रुपये	पैसे
115	30
− 70	20

69)

रुपये	पैसे
120	30
− 105	25

70)

(मध्यम) (दिर्घोत्तरी)

पावती
श्री गणेश टेक्सटाईल्स

पावती नं. 185

नाव : राधिका दिनांक : 5-10-2024

क्र.सं.	वस्तूचे विवरण	नग	प्रत्येकी दर	एकूण किंमत
1	चुडीदार	2	250	₹ 500
2	पॅन्ट	1	200	₹ 200
3	शर्ट	1	350	₹ 350
4	रुमाल	2	10	₹ 20
	एकूण	6		₹ 1070
			VAT	₹ 30
				₹ 1100
	एक हजार शंभर			

दुकान मालकाची सही

वरील पावतीतील माहिती पाहून उत्तरे द्या

* ग्राहकाचे नाव काय ?
* एका चुडीदारची किंमत किती ?
* एका रुमालची किंमत किती ?
* पावती क्रमांक किती आहे ?
* दुकानदाराला एकूण किती रक्कम द्यावी ?

71

पावती

साधना पुस्तकालय

पावती क्रं :- 218 दिनांक 2-10-24

नाव : गणेश

	वस्तूचे विवरण	नग	प्रत्येकी किंमत	एकूण किंमत
1	200 पे. वही	2	30	₹ 60
2	100 पे. वही	2	20	₹ 40
3	पेन	1	10	₹ 10
	एकूण			₹ 110

एकशे दहा मात्र

दुकानदाराची सही

(a) ग्राहकाचे नाव काय ?
(b) गणेशने 200 पेजीस वह्या किती खरेदी केल्या?
(c) पेन ची किंमत किती ?
(d) 100 पे. एका वहीची किंमत किती?
(e) पावती क्रमांक किती आहे ?

पावती

अवनी टेक्सटाईल्स

पावती क्रमांक - 428 दिनांक

नाव :- मिस. गायत्री

	वस्तूचे विवरण	नग	प्रत्येकी किंमत	एकूण किंमत
1	साडी	2	₹ 350	₹ 700
2	ब्लाऊज पीस	2	₹ 40	₹ 80
3	टॉवेल	1	₹ 100	₹ 100
4				
	एकूण			₹ 880

आठशे ऐंशी

दुकानदाराची सही

(a) पावती क्रमांक किती आहे ?
(b) टॉवेलची किंमत किती आहे ?
(c) एका साडीची किंमत किती आहे ?
(d) ग्राहकाचे नाव काय आहे ?

प्रकरण 10.

मापन

अध्ययन उद्दिष्टे .

- मापनासाठी असलेल्या परिमाणाची आवश्यकता समजून घेतील.
- मापनासाठी योग्य अशा परिमाणाची निवड करू शकतील.
- मापनाचे साधन कसे वापरावे ते समजून घेतील.
- वस्तूंचे लांबी मीटर व सेंटीमीटर मध्ये मोजण्याचे कौशल्य प्राप्त करू शकतील.
- वस्तूंच्या लांबीचा अंदाज करू शकतील.
- अंदाज केलेल्या वस्तूची लांबी मोजपट्टीच्या साह्याने मोजून तपासून घेतील.
- अंदाजे लांबी व प्रत्यक्षात त्या वस्तूची लांबी यांच्यातील फरक समजून घेतील.
- अनौपचारिक मापनाचा वापर करून वस्तूचे वजन करतील.
- प्रत्यक्षात त्या वस्तूंचे वजन किती ते समजून घेतील.
- अनौपचारिक मापनाचा वापर करून त्या वस्तूंचा संग्रह सामर्थ्य किती याचा अंदाज करतील.
- द्रव मापनाचे मूळ परिमाण समजून घेतील.
- कॅलेंडरच्या साह्याने दिवस व तारीख लिहितील.
- तास व मिनिटे यांचा अनुसरून वेळ किती ?ते सांगण्याचे सामर्थ्य प्राप्त करू शकतील.
- दैनंदिन करावयाचे कामे वेळेनुसार कामे वेळेनुसार क्रमाने जोडू शकतील.

प्रश्न पहिला. योग्य पर्याय निवडून उत्तरे लिहा.

1) एक मीटर म्हणजे किती सेंटीमीटर?

A) 50 सेंटीमीटर B)20 सेंटीमीटर C) 30 सेंटीमीटर d)100 सेंटीमीटर

2) 1/2 मीटर म्हणजे किती सेंटीमीटर.?

A) 50 सेंटीमीटर B) 100 सेंटीमीटर C) 200 सेंटीमीटर D) 75 cm

3) मोजपट्टीला काय म्हणतात?

A) मीटर मोजपट्टी B) पट्टी C) मीटर पट्टी D) मोजपट्टी

4) 50 सेंटीमीटर + 50 सेंटिमीटर ________?

A) 100सेंटीमीटर B) 200 सेंटीमीटर C)75 सेंटीमीटर D)50 सेंटीमीटर

5) 100 सेंटीमीटर म्हणजे किती मीटर?

A) 0.01 मीटर B) 0.1 मीटर C) 1 मीटर D) मीटर

6) 3.5 मीटर म्हणजे किती सेंटीमीटर?

A) 350 सेंटीमीटर B) 35 सेंटीमीटर C) 3.5 सेंटीमीटर D) 305 सेंटिमीटर

7) 0.75 सेंटीमीटर =__________ सेंटीमीटर.

A)75 सेंटीमीटर B) 7.5 सेंटीमीटर C) 0.075 सेंटीमीटर D) 705 सेंटिमीटर.

8) खालीलपैकी कोणती लांबी सर्वात जास्त आहे?

A) 120 सेंटीमीटर B) 1.2 मीटर C) 100 सेंटीमीटर D) 0.9 मीटर.

9) 1 मीटर म्हणजे _________ मिलिमीटर.

A) 10 मिलिमीटर B) 100 मिलिमीटर C) 1000 मिलिमीटर D) 10000 मिलिमीटर

10) 5 मीटर अधिक 50 सेंटीमीटर= किती सेंटीमीटर.

A) 750 सेंटीमीटर B) 550 सेंटीमीटर C) 625 सेंटीमीटर D) 520 सेंटीमीटर

11) एक मीटर + 50 सेंटीमीटर = ______ सेंटीमीटर

A) 150 सेंटीमीटरB) 100 सेंटीमीटर C) 50 सेंटीमीटर D) 200 सेंटीमीटर

12) 25 सेंटीमीटर + 25 सेंटीमीटर =__________ सेंटीमीटर.

A) 75 सेंटीमीटर B) 50 सेंटिमीटर C)20 सेंटीमीटर D) 5 सेंटीमीटर

13) 1 किलोग्रॅम =__________ ग्रॅम

A) 100 ग्रॅम B) 100 ग्रॅम C)1,000 ग्रॅम D) 10,000 ग्रॅम

14) एका साखरेच्या पाकिटाचे वजन 1 किलोग्रॅम आहे. त्याचे वजन किती ग्रॅम आहे?

A) 10 ग्रॅम B) 100 ग्रॅम C) 500 ग्रॅम D) 1000 ग्रॅम

15) खालीलपैकी कोणते वजन सर्वात जास्त आहे .

A) 500 ग्रॅम B) 1 किलोग्रॅम C) 100 ग्रॅम D) 250 ग्रॅम

16) 1000 ग्रॅम =__________ किलोग्रॅम.

A)10 किलोग्रॅम B)100 किलोग्रॅम C) 1 किलोग्रॅम D) 0.1 किलोग्रॅम.

17) 2 किलोग्रॅम साखर + 500 ग्रॅम साखर =_________ ग्रॅम साखर.

A) 2500 ग्रॅम B) 2500 ग्रॅम C) 5000 ग्रॅम D) 1000 ग्रॅम.

18) 500 ग्रॅम + 500 ग्रॅम=____________ किलोग्रॅम.

A) 1 किलोग्रॅम B) 5 किलोग्रॅम C) 1000 किलोग्रॅम D) 10 किलोग्रॅम

19) खालीलपैकी कोणती वस्तू अंदाजे 1 किलोग्रॅम वजनाचे आहे.

A) पेन्सिल B) पुस्तक C) साखरेचे पाकीट 4) रबर 300

20) 300 ग्रॅम + 700 ग्रॅम =_________ ग्रॅम.

A) 1 किलोग्रॅम B) 1000 किलोग्रॅम C) 10 किलोग्रॅम D) 3000 किलोग्रॅम.

21) 1 किलोग्रॅम = 1000 ग्रॅम तर 2 किलोग्रॅम +_________

A) 500 ग्रॅम B) 1000 ग्रॅम C) 2000 ग्रॅम D) 1500 ग्रॅम

22) खालीलपैकी कोणते वजन सर्वात कमी आहे.

A) 1 किलोग्रॅम 750 B) किलोग्रॅम C) 500 ग्रॅम D) 100 ग्रॅम

23) 100 ग्रॅम + 900 ग्रॅम =____________

A) 800ग्रॅम B) 1 किलोग्रॅम C) 2 किलोग्रॅम D)100 किलोग्राम

24) 1 किलो ग्रॅम + 500 ग्रॅम =__________

A) 1500 पंधराशे ग्रॅम B) 1000 ग्रॅम C) 500 ग्रॅम D) 2000 ग्रॅम

25) खालीलपैकी कोणते वजन सर्वात जास्त आहे.

A) 900 ग्रॅम B)1 किलोग्रॅम C)500 ग्रॅमD) 750 ग्रॅम

26) 1 किलोग्रॅम आणि 1/2 किलो ग्रॅम साखर _______ किलोग्रॅम साखर.

A) 1 किलोग्रॅम B)1.5 किलोग्रॅम C) 2 किलोग्रॅम D) 0.5 किलोग्रॅम

27) 2000 ग्रॅम =__________ किलोग्रॅम.

A) 1 किलोग्रॅम B) 2 किलोग्रॅम C) 0.5 किलोग्रॅम D) 20किलोग्रॅम

28) खालीलपैकी कोणती भाजी वजनाने जास्त असेल?

A) गाजर B) नारळ C) भोपळा D) मिरची

29) सर्वात जास्त वजन असलेले फळ कोणते?

A) सफरचंदB) पेरू C) अननस D)संत्री

30) खालीलपैकी कोणती वस्तू वजनाने कमी आहे.

A) पेन B)नारळ C)डस्टर D) गणित पुस्तक

31) सर्वात जास्त वजन असलेले वाहन कोणते ?

A) कार B)बस C)सायकल D) ट्रक

32)खालीलपैकी कोणती वस्तू वजनाने सर्वात जास्त आहे.

A) प्लास्टिक रिकामी बाटली

B) पाण्याने भरलेली घागर.

C) काचेची रिकामी बाटली

D) पाण्याने भरलेला ग्लास .

33)खालीलपैकी कोणत्या भांड्यामध्ये पाण्याचा संग्रह जास्त होतो

A)ग्लास B) जग C) घागर D) वाटी

34) घागरीपेक्षा जास्त पाण्याचा संग्रह खालीलपैकी कोणत्या भांड्यामध्ये करता येईल.

A) बाटली B) बादली C) किटली D)पाण्याची टाकी.

35) शाळेतील पिण्याच्या पाण्याचे पिंप भरण्यासाठी किती घागरे पाणी पाहिजे.

A) 2 घागरी B) 4 घागरी C) 3 घागरी D) 5 घागरी

36) तुमच्या घरात पिण्याचे पाणी भरून ठेवण्यासाठी ________हे पात्र वापरतात.

A) स्टीलचे पिंप B) फिल्टर C) घागर D) मातीचे मडके.

37)एका वर्षात _________ महिने असतात.

A) 13 B) 12 C) 20 D0 18

38) दिनदर्शिका मध्ये आपण काय मोजतो?

A) वजन B) लांबी C) दिवस महिने D) वेळ

39) एका आठवड्यात ______दिवस असतात.

A) 5 B)6 C)7 D)8

40) सातव्या क्रमांकाचा महिना कोणता?

A) जून B) जुलै C) ऑगस्ट D) सप्टेंबर

41) खालीलपैकी कोणता महिना फेब्रुवारी नंतर येतो.

A) एप्रिल B) मार्च C) मे D)जून

42) 26/ 1/ 2025 मध्ये महिना येतो.

A) डिसेंबर B) जानेवारी C) ऑगस्ट D)

43) मार्च 2024 यामध्ये हे वर्ष दर्शविते.

A) 20 B)08 C) 24 D) 2024

44) एका वर्षात किती दिवस असतात.

A) 300 B)365 C) 366 D) 360

45) लीप वर्षात फेब्रुवारी महिन्यात ______ दिवस येतात.

A) 29 B) 28 C) 30 D)27

46) 7 दिवस मिळून काय तयार होतो.

A) महिना B) आठवडा C) वर्ष D) दिवस

47) 05/09/ 2025 यामध्ये तारीख किती आहे?

A) 05 B) 09 C) 20 D) 25

48) 1 नोव्हेंबर या दिवशी आपण ________साजरा करतो .

A) बालदिन B) कर्नाटक राजोत्सव C) प्रजासत्ताक दिन D) दिवाळी

49) क्रिसमस नाताळ ____________या दिवशी साजरा करतात.

A) 15 जुलै B) 1 डिसेंबर C) 25 डिसेंबर D) 14 नोव्हेंबर.

50) किती मिनिटे म्हणजे एक तास ?

51) एका दिवसाचे किती तास असतात?

52) आपल्याला वेळ कोण दाखवतो.

53) घड्याळाचा मोठा काटा काय दाखवतो.

54) घड्याळाचा लहान काटा काय दाखवतो.

55) एका मिनिटात किती सेकंद असतात.

56) एका तासात किती मिनिटे असतात.

57) दुपारी 12 वाजता घड्याळाचे दोन्ही काटे कोठे असतात?

58) घड्याळाचा सर्वात लांब काटा कोणता?

59) दुपारी 3 वाजता घड्याळाचा मोठा काटा कुठे असतो.

60) दिवसाची सुरुवात कधी होते?

61) AM म्हणजे कोणता वेळ

62) PM म्हणजे कोणता वेळ.

63) घड्याळात कोणता काटा सगळयात वेगाने फिरतो?

64) तुझी सकाळची उठण्याची वेळ कोणती?

65) रात्री तुम्ही किती वाजता झोपता?

66) शाळा सुटण्याची वेळ कोणती ?

67)शाळेत जाण्याची वेळ कोणती?

घड्याळ पाहून वेळ लिहा.

68)

69)

70)

71)

72)

73)

प्रकरण 11.

संग्रहित माहितीची हाताळणी

अध्ययन उद्दिष्टे

* गणती खुणा काढून माहिती संग्रहित करतील.

* गणती गुन्हा आखून केलेल्या माहितीचे विश्लेषण करून उत्तरे देतील.

* संग्रहित माहितीचा वापर करून चित्रलेखाची रचना करतील.

* चित्रलेखातील माहितीचे विश्लेषण करून उत्तरे देतील.

प्रश्न 1. तक्त्याचे निरीक्षण करून उत्तरे लिहा.

फुले	संख्या
गुलाब	||||
चाफा	|
झेंडू	|||
जास्वंदी	||||
निशिगंध	||

a)सर्वात कमी असलेली फुले.______________

b) जास्त असलेली फुले.________________

c) फुलांची एकूण संख्या _______________

d)दोन असलेली फुले. ______________

प्रश्न 2.

वाहने	गणती खुणा
सायकल	|||
मोटरसायकल	||||
कार	||
ट्रक	|

a)सायकलची संख्या किती आहे?

b) कार ची संख्या किती आहे?

c) मोटरसायकल ची संख्या किती आहे?

d) सायकल पेक्षा मोटरसायकलची संख्या किती ने जास्त आहे.

e) सर्वात कोणत्या वाहनांची संख्या कमी आहे.

प्रकरण 12.

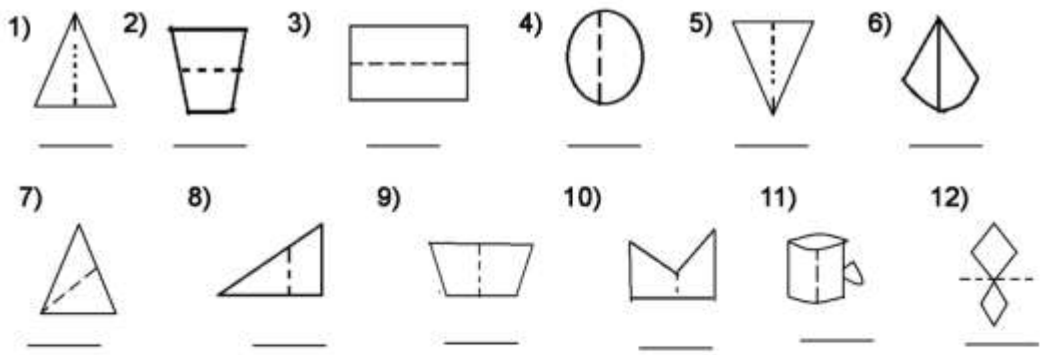
नमुने

अध्ययन उद्दिष्टे:

- सोप्या सममिती आकृत्या व नमुने हे समजून घेऊ शकतील.
- सरळ रेषा व इतर भौमितिक आकृत्या वापरून नमुने आणि नक्षी बनवू शकतील.
- सम आणि विषम संख्या पासून होणारे संख्या नमुने ओळखू शकतील.
- वेगवेगळया प्रकारचे संख्या नमुने ओळखू शकतील.
- आकृत्या रंग, आकारमान यांच्या आधारे परिसरातील विविध नमुन्यांची ओळख करून घेतील.
- गुणाकाराच्या कोष्टकातील संख्या नमुन्यांची ओळख करून घेतील .

सममिती आकृती

प्रश्न 1. सममिती आकृती आहेत किंवा नाही हे चौकोनात लिहा.

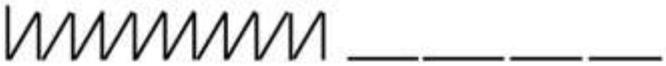

प्रश्न 2 खालील नमुने पूर्ण करा.

13)

14)

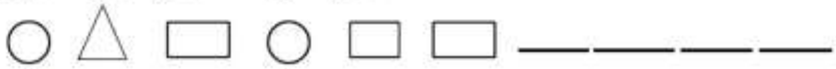
15)

16)

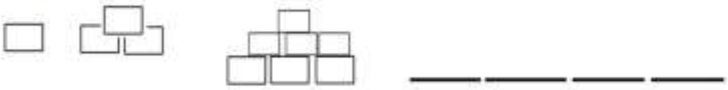
17)

18)

19)

20)

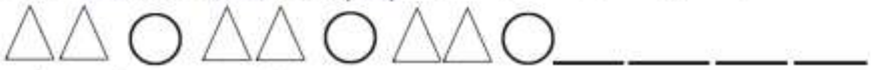
21)

22)

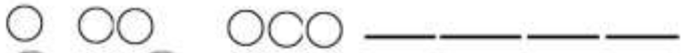
23)

24)

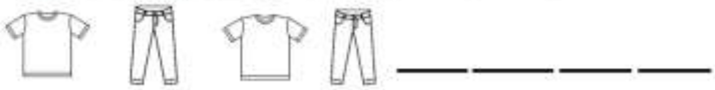
25)

26)

27)

28)

29)

30)

प्रश्न 3 खालील संख्येचे नमुने पूर्ण करा .

31) 1 2 3 4 5 6 - - - -

32) 1 11 21 31 41 51 - - - -

33) 4 14 24 34 44 54 - - - -

34) 1 3 5 7 9 11 - - - -

35) 2 12 22 32 42 - - - - -

36) 2 4 6 8 10 - - - - -

37) 5 15 25 35 40 - - - -

38) 10 20 30 40 50 - - - - -

39) 3 6 9 12 15 - - - - -

40) 1 4 7 10 13 - - - - -

41) 50 52 54 56 58 - - - - -

42) 8 18 28 38 48 - - - - -

43)55155 255 355 - - - - - -

44)6 16 26 36 - - - - - -

45) 10 14 18 22 26 - - - - -

46)5 10 15 20 25 - - - - -

47) 100 200 300 400 - - - - - -

48)7 17 27 37 - - - - - -

49)1012 14 16 - - - - - -

प्रश्न 4 रिकाम्या जागा भरा.

50) संख्या निर्दिष्ट क्रमाने जोडत गेल्यास ------ तयार होतात.

51) विषम संख्या असणाऱ्या संख्या नमुन्याला -------- असे म्हणतात.

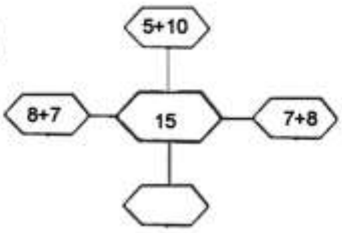
52) सम संख्या मध्ये दोन मिळवता गेल्यास --------- संख्या नमुना तयार होतो.

53) क्रमवार चार संख्यांची बेरीज मधल्या दोन संख्येच्या बेरजेच्या ------- असते.

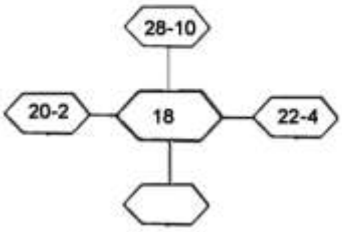
प्रश्न 5

54) रिकाम्या जागी योग्य क्रम लिहा.

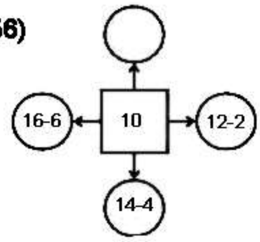
54)

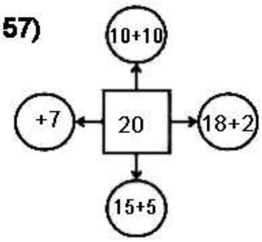
55)

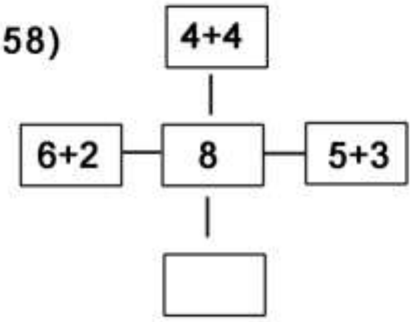
56)

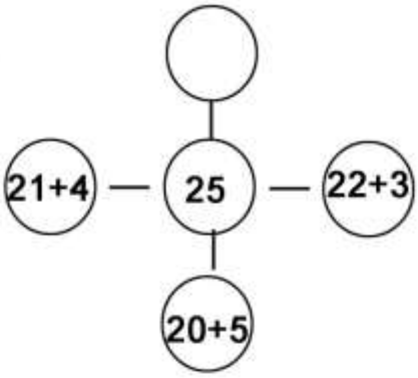
57)

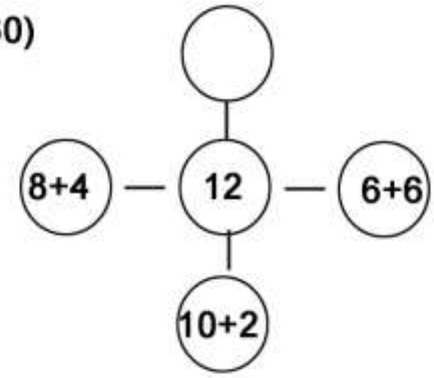
58)

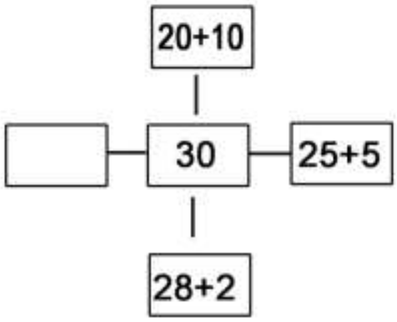
59)

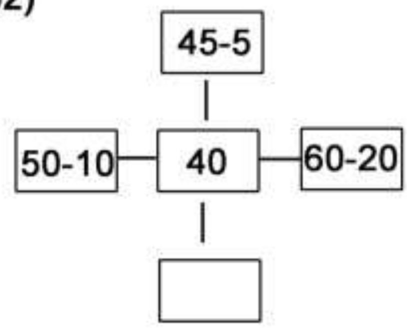
60)

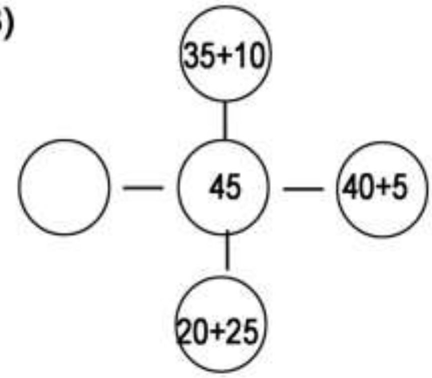
61)

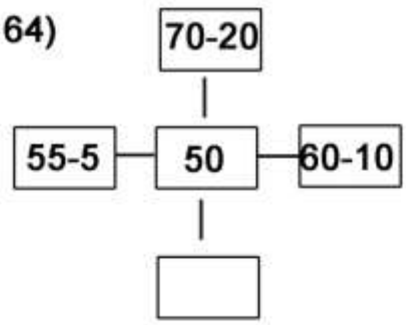
62)

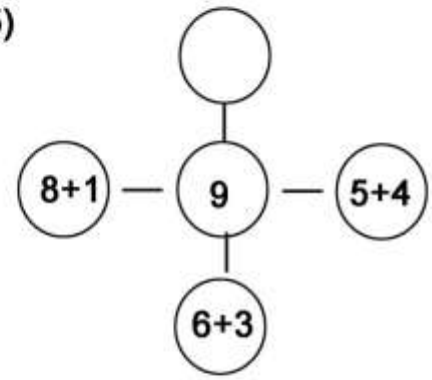
63)

64)

65)

प्रश्न 6 प्रत्येक संख्येला एक बेरजेच्या रूपातील संख्या विभाजन लिहा.

66) 35 =17+18, 30+5 ________

67) 40 =30+10 20+20 ________

68) 50 =25+25 30+20 ________

69) 60 =30+30 40+20 ________

70) 15 =5 +10 7+8 ________

71) 9 =5+4 8+1 ________

72) 16 =8+8 9+7 ________

73) 25 =12+13 20+5 ________

74) 30 =20+10 15+15 ________

75)18=9+9 10+8 ________

76) 22 = 20+2 18+4 ________

77) 55 = 30+25 50+5 ________

78)70= 35+35 30+40 ________

79)20=10+10 18+2 ________

80)21=9 + 12 20+1 ________

प्रश्न 7 प्रत्येक संख्येला एक वजाबाकी रूपातील संख्या विभाजन लिहा.

81) 25= 30-5 35-10_________

82) 35=40-5 45-10__________

83) 30=50-20 35-5 __________

84) 20= 30-10 25-5 __________

85) 40=50-10 45-5 __________

86) 45=55-10 50-5 __________

87) 10=15-5 20-10__________

88) 15=20-5 25-10__________

89) 15=90-30 70-10__________

90) 50=60-10 55-5 __________

91) 55=60-5 65-5 __________

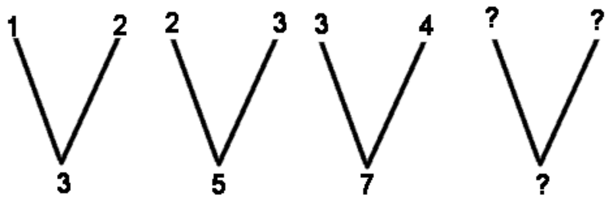
92) 32=34-2 40-8 __________

93) 24=28-4 30-6 __________

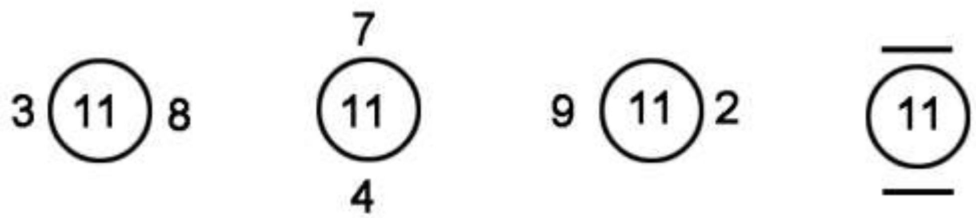
94) 18=20-2 22-4 __________

95) 26=30-4 35-9 __________

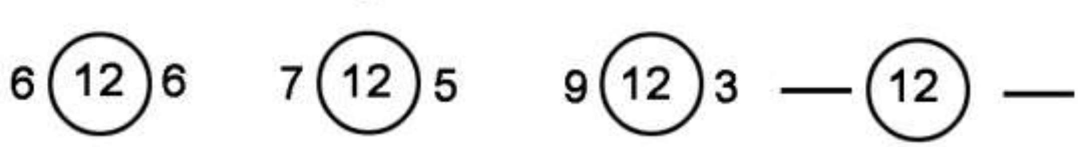
96) चित्राच्या आधारे नमुना विभाजन पूर्ण करा.

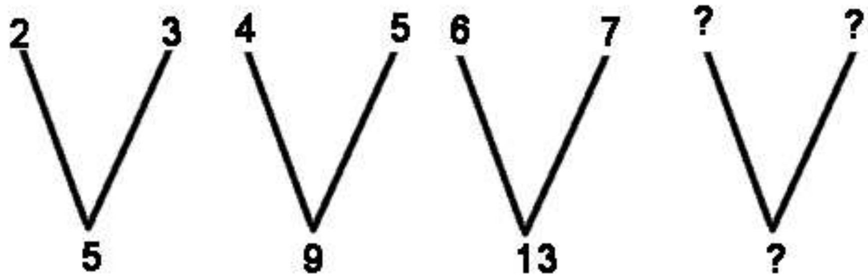
97)

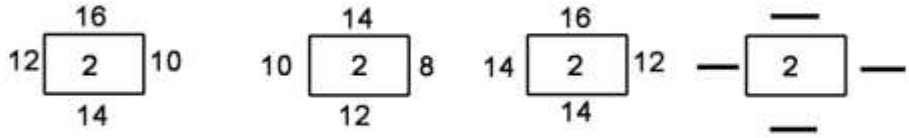
98)

99)

2 3
5
4 5
9
6 7
13
? ?
?

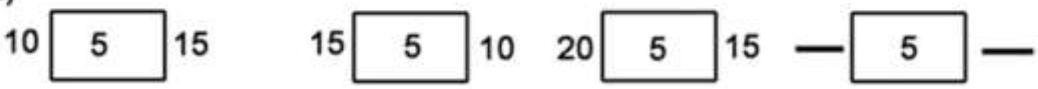
100)

16
12 2 10
14
14
10 2 8
12
16
14 2 12
14
2

101)

10 3 7
12 3 9
13 3 10

102)

10 5 15
15 5 10
20 5 15
5

उत्तर सूची

आकार

इयत्ता : तिसरी **विषय गणित**

प्रश्न 1 रिकाम्या जागा भरा.

1) तीन

2) दोन

3) चार

4) दोन

5) नाणी एकमेकावर रचने (क)

6)प्लास्टिक नळी

7) अ

8) ब

9) ड

10)दोन बिंदूच्या दरम्यानची सर्वात कमी अंतरची रेषा म्हणजे सरळ रेषा होय .

11)दोन बिंदूच्या दरम्यानची वेडी वाकडी रेषा म्हणजे वक्ररेषा होय.

12) एका बिंदूपासून ठराविक अंतरावर काढलेल्या गोलाला वर्तुळ असे म्हणतात .

13) समोरासमोरील बाजू समान असणाऱ्या चौकोनाकृतीस आयत असे म्हणतात

14)तीन बाजू तीन कोन असणाऱ्या आकृतीस त्रिकोण असे म्हणतात.

15)

16) द्विमितीय आकृती केवळ लांबी व रुंदीने बनलेले असतात.उंची नसते. त्या सपाट पृष्ठभागावर काढता येतात.उदाहरणार्थ चौकोन, आयत ,त्रिकोण .

17)समान आकाराच्या फरशा म्हणजे व्यवस्थित जोडता येणाऱ्या फरशा होय.

18) A

19) A

20) पर्यटन केंद्र

21) रेल्वे मार्ग

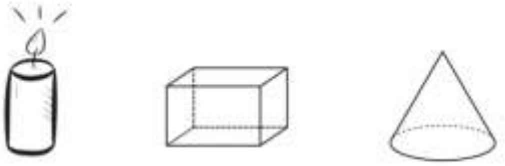
22) या तऱ्हेच्या रेषा आकारांनाच ' टनग्रॅम' असे म्हणतात.

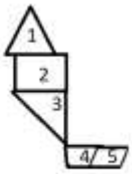
23] या टनग्रॅम तुकड्यांच्या साह्याने अनेक प्राणी पक्षी व मानव इत्यादी वस्तूंचा आकार बनवता येतो.

24)

 2)

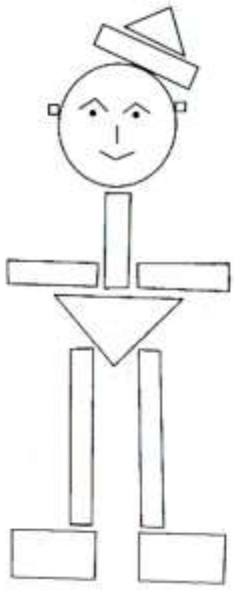
25)

26)

27)

28) त्रिकोण

29) वर्तुळ

30)चौरस

31) चौकोन (आयत)

32)

3	4	3
3	4	3
	2	

33) चौरस

34) त्रिकोण

3	3

35) बाजू कोन =

36) बाजू = 4. कोन. = 4 कर्ण -= 2

38) रुंदी व उंची

40) चूक

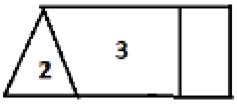
41) बरोबर

42) चूक

43) बरोबर

44) चूक

45)

तीन नंबरचा तुकडा चौकोनी पाहिजे .

46) आकृती तयार करणे .

47) तीन

48) जुळणाऱ्या

49) न जुळणाऱ्या

50 नदी (पाणी)

प्रकरण 2 संख्यावाचके

1) शतक दशक सुटे

शतक	दशक	सुटे	
2	0	7	207
3	9	6	396
1	5	5	155
4	0	5	405
5	4	5	545

2) D

3) A

4) C

5) C

6) A

7) B

8) A

9) A

10) A

11) D

12) 1) 49 2)502 3)602 4)900

13) D

14) A

15) C

16) A

17) 1.शंभर 2.एकशे नव्यांनऊ 3.दोनशे 4.दोनशे नव्यांनऊ

18) 590, 541, 542, 543 ,544

19) 605, 604 ,603 ,602, 601

20) 1. 348 2.283 3.517 4.901

21). 101

22). 1. दोनशे चौसष्ट 2. एकशे दहा 3. तीनशे सहा

23) 1) 305,310,320, 330 2) 350 250 150

24) 867

25) 406

26) 62

27) 35

28) 56

29) 02

30) 04

31) 07

32) 100

33) 101, 102, 104 ,105, 107, 108, 110.

34) 698, 700, 702, 704, 706 ,

35) 897, 898 ,899, 901, 902.

36) 990 ,992, 994, 996 ,997, 998.

37) दोनशे तेरा

38) पाचशे अठ्ठावीस

39) सातशे चौऱ्यातर

40) नवशे नव्याणऊ

41) 348

42) 834

43) 901

44) 999

45)

शतक	दशक	सुटे
6	1	7

617=

46)

शतक	दशक	सुटे
3	0	8

= 308

47)

शतक	दशक	सुटे
1	8	6

186 =

48)

शतक	दशक	सुटे
6	0	0

600 =

49)

320
111
999

50) दोनशे चौसष्ठ

51) पाचशे शेहचाळीस

52) नऊशे पन्नास

53)

शतक	दशक	सुटे
4	0	7

शतक	दशक	सुटे
7	0	0

56)

शतक	दशक	सुटे
9	9	9

100

57) 201

58) 410

59) 800

60) 100

61) 899

62) 699

63) 489

प्रकरण 3 बेरीज

प्रश्न 1

1) क

2) क

3) ब

4) अ

प्रश्न 2 जोड्या जुळवा. उत्तर

5) 17+13

6) 20+25

7) 30+35

8) 30+40

9) 43+44

10) एका संख्येमध्ये दुसरी संख्या मिळवणे म्हणजे बेरीज होईल .

11) ड

12) क

13) ब

14 ब

15) अ

16) 276

17) 8

40

30 4

76 98 38 28

18) 66+10= 76

19)खालील संख्येचा विस्तार करून बेरीज कर .

1) 61 + 16 = 60+1 +10+ 6

= 61+10+6

= 61+16

=77

2) 43+34 = 40+3+30+4

= 43+30+4

= 48+34

= 77

20) गणिताचे उत्तर एक आहे. पण वेगवेगळया संख्या लिहून रचना कर.

150	------	-----	-----
+ 130	+ ------	+-----	+-----

= 280 280 280 280

21) 52 ची अंदाजे किंमत =50

57 ची अंदाजे किंमत =60

22) 264 गेल्या वर्षी पिकवलेले घड

+ 123 यावर्षी पिकवलेले घड

387 एकूण पिकवलेले घड

23) 31+24=50

19+9 =30

25+37=60

25+14=40

58+24=80

24) 378+422=800

487+053=540

287+113=400

478+441=919

327+354=681

25)

शतक	दशक	सुटे
1	7	9
1	7	2
1	1	
3	5	1

शतक	दशक	सुटे
2	1	5
1	1	5
3	3	0

26) C-1 डब्यातून प्रवास करणारे लोक

C-3 डब्यातून प्रवास करणारे लोक

एकूण प्रवासी

शतक	दशक	सुटे
1	1	6
1	3	0
2	4	6

27) गाणे म्हणणारे एकूण मुले = 233

28) चित्रकलेत भाग घेणारे एकूण मुले = 532

29) एकूण विद्यार्थ्यांची संख्या = 765

30)

शतक	दशक	सुटे
3	6	5
2	4	6
6	1	1

31)

विस्तारित रूप =

शतक	दशक	सुटे
300	60	5
200	40	6
600	10	1

32) 500

33) 900

34) 800

35) 300

36) 120 230

+ 160 + 050

= 280 = 280

37) 180 140

+ 100 + 140

= 280 = 280

38)	20
39)	30
40)	50
41)	100
42)	100
43)	20
44)	10
45)	150
46)	500
47)	100
48)	400
49)	1600
50)	1000
51)	150
52)	200
53)	1000
54)	300
55)	500
56)	250

प्रकरण 4 वजाबाकी

1) मोठ्या लहान

2) ब

3) ब

4) **अ**

5) अ

6) ब

7) व्यवकलक

8) 134

9) 303

10) हातचा घ्यावा .

11) 297

+035

= 332

12) ______

13) ड

14) अ

15) ब

16) ड

17) अ

18) अ

19) 365 एकूण पाळलेले प्राणी

- 115 विकलेले प्राणी

250 शिल्लक प्राणी

20) 1) 655 2) 842

-165 - 352

=490 =490

21)

300	90	9
200	70	8
100	20	1

10 22)

60 23)

24) 22 ची अंदाजे किंमत = 20

27 ची अंदाजे किंमत = 30

25) उदाहरणे उत्तर

568-332 246

750-243 507

877-277 600

618-193 425

865-088 777

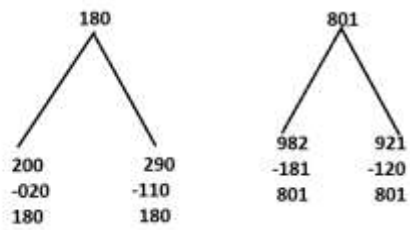
26) PAGE NO 120

27) 20

-10

अंदाजे वजाबाकी 10

28)

29)

शतक	दशक	सुटे
7	5	0
7	0	0
0	5	0

–

30)

शतक	दशक	सुटे
9	9	9
1	1	9
8	8	0

–

31)

शतक	दशक	सुटे
8	2	7
4	2	6
4	0	1

–

शतक	दशक	सुटे
9	9	9
2	2	2

7	7	7	32)

_

33) 325

-224

=101 विकासने वाचावयची पाने 101

34) 00

35) 10

36) 10

37) 20

38) 80

39) 100

40) 200

41) 100

42) 100

43) 100

44) 200

45) 000

46) 500

47) 150

48) 500

49} 250

50) वजा करावयाच्या संख्येला व्यवकलक म्हणतात.

51) वजाबाकी करताना सुरुवातीला सुट्टी या स्थानाचा अंक वजा करावा.

52) लहान अंकातून मोठा अंक वजा करता येत नसेल तर हातचा घ्यावा.

प्रकरण 5 गुणाकार

प्रश्न 1) अ 1 - B ब) 1 - D

2 - D 2 - A

3 - A 3 - C

4 - C 4 - B

5 - C

प्रश्न 2) अ 1 - 50 5 - 78

2 - 64 6 - 36

3 _ 148 7 _ 48

4 _ 225 8 _ 35

ब) 1 - 20 5 - 36

2 - 63 6 - 54

3 - 10 7 - 28

4 - 56 8 - 25

प्रश्न 3) अ

एकूण बिस्किटे = 20 ब) 15 चॉकलेट

एकूण नारळ = 18 18 वह्या

एकूण किंमत = 84 120 रुपये

एकूण दिवस = 07 14 लिटर

मौखिक

1) 8	2) 6	3) 9	4) 7	5) 5
16	12	18	14	10
24	18	27	21	15
32	24	36	28	20
40	30	45	35	25
48	36	54	42	30
56	42	63	49	35
64	48	72	56	40
72	54	81	63	45
80	60	90	70	50

6) 24

7) 0

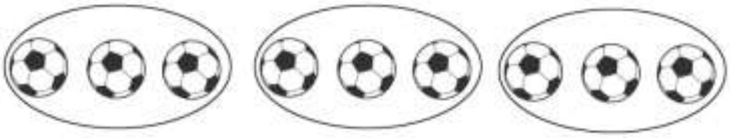
8) 30

9) 72

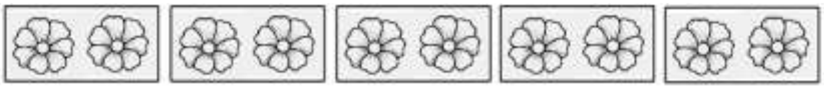
10) 32

प्रकरण 6 भागाकार

प्रश्न 1) अ

2)

3)

4)

प्रश्न 2) 1) 6 2) 6 3) 7 4) 4 5) 8 6) 5 7) 6 8) 8 9) 10 10) 2

प्रश्न 3) 1) 7 2) 5 3) 9 4) 18

प्रश्न 4) अ) ब ब) प क) भ ड) फ

प्रश्न 5) 1) 7 2) 2 3) 4 4) 8

मौखिक

1) प्रत्येक गटात असणाऱ्या भवऱ्यांची संख्या – 2 ,3

एकूण गट - 9,6

2) 5 सँडविच

3) 8,16,24,32,40,48,56,64,72,80.

4) 7,14,21,28,35,42,49,56,63,70.

5) 6,12,18,24,30,36,42,48,54,60.

6) एका पेन स्टँड मध्ये 3 पेन येतात .

7) भाज्य – 45 , भाजक – 5 भागलब्ध – 9

8) 4) 16(4

- 16

000

9) भाज्य – 12 , भाजक =4 भागलब्ध – 3

10) भाज्य – 30 , भाजक =6 भागलब्ध – 5

प्रकरण 7 बौद्धिक अंकगणित

प्रश्न 1) 1) बरोबर 2) चूक 3) बरोबर 4) बरोबर 5) बरोबर

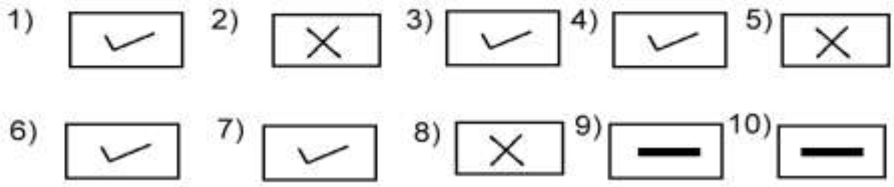
प्रश्न 2) 1) 52 2) 88 3) 90 4) 40 5) 50

6) 55 36 36 44) 10) 10

प्रश्न 3) अ) 1) क 2) ड 3) ब 4) ई 5) अ

प्रश्न 3) ब 1) ड 2) ई 3) ब 4) अ 5) क

प्रश्न 4)

मौखिक प्रश्न - उत्तर

1) एकूण गोट्यांची संख्या =35
2) राहिलेल्या चॉकलेटची संख्या =13
3) शिल्लक चिंचुके + 23
4) 4) शिल्लक लाडू = 31
5) 5) एकूण आईस्क्रीम =97

प्रकरण 8 अपूर्णांकाची संख्या

प्रश्न 1

1) ब

2) क

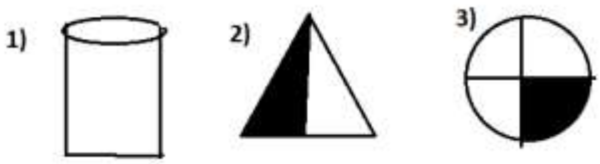
3) अ

ब) 1) क 2) अ 3) ब

प्रश्न 2)

1) $\frac{1}{2}$ 2) $\frac{3}{4}$ 3) $\frac{1}{4}$ 4) $\frac{4}{2}$

प्रश्न 3)

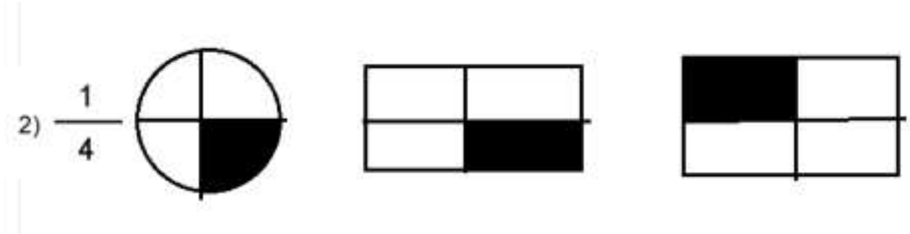
1) $\frac{1}{4}$ 2) $\frac{1}{2}$ 3) $\frac{3}{4}$

प्रश्न 4)

प्रश्न 5) 1)

2)

प्रश्न 6) 1) समान दोन भागांपैकी एक भाग

2) चार समान भागापैकी तीन भाग

3) चार समान भागापैकी एक भाग

प्रश्न 7)

1)

2)

3)

4)

प्रकरण 9. पैशाचे व्यवहार

प्रश्न 1) खालील प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

1) 4	10) रुपये 0.75
2) 4	11) रुपये 0.50
3) 3	12) रुपये 10.25
4) 3	13) रुपये
5) 5	14) रु
6) 2	15) पैसे
7) 5	16) रु .92.75
8) रुपये 1=1, रुपये2=3	17) 100 ने गुणवे
9) रुपये 20.50	

प्रश्न 2) रिकाम्या जागा भरा.

18) रु 6.00	=	सहा रुपये
19) रु 4.00	=	चार रुपये
20) रु 8.00	=	आठ रुपये
21) रु 9.00	=	नऊ रुपये
22) रु 5.25	=	पाच रुपये पंचवीस पैसे
23) रु 9.50	=	नऊ रुपये पन्नास पैसे
24) रु 6.25	=	सहा रुपये पंचवीस पैसे
25) रु 7.50	=	सात रुपये पन्नास पैसे
29) रु 3.75	=	तीन रुपये पंचाहत्तर पैसे
27) रु 2.25	=	दोन रुपये पंचवीसपैसे
28) रु 1.50	=	एक रुपये पन्नास
29) रु3.00	=	पैसे तीन रुपये

प्रश्न 3) रिकाम्या जागा भरा.

30) 500 पैसे

31) 200 पैसे

32) 800 पैसे

33) 515 पैसे

34) 850 पैसे

35) 68.60

36) 45.55

37) 40.55

38) 35.50

39) 31.00

40) 45.15

41) 3.10

42) 15.05

43) 25.05

44) 454.25

45) 794.50

प्रश्न 4) सोडवा.

46) 56.99

47) 96.97

48) 99.95

49)111.4

50) 71.4

51) 70.5

52)150.8

53) 70.7

54)845.75

55) 145.3

56) 185.55

57) 270.25

58) 80.7

59) 85.75

60) 85.00

61) 121.05

वजाबाकी

62) 60	68) 45.1	75) 95.3
63) 59.75	69) 15.05	76) 100.2
64) 12.25	70) 25.25	77) 55.0
65) 84.2	71)85.25	
66) 44.3	72) 75.50	
67) 55.5	73) 100.05	
	74) 10.2.05	

78) a) राधिका
b) रु 250
c) रु 10
d) रु 185
e) एक हजार शंभर

79) a) गणेश
b) 2 वह्या
c) रु 10
d) रु 20
e) 218

80) a) 428
b) रु 10
c) रु 350
d) गायत्री

प्रकरण 10. मापन

प्रश्न 1)

1) 100	7) 75 सेंटीमीटर
2) 50	8) 120 सेंटीमीटर
3) मीटर मोजपट्टी	9) 1000 मिलिमीटर
4) 100 सेंटीमीटर	10) 550 सेंटीमीटर
5) 1 मीटर	11) 150 120 सेंटीमीटर
6) 350 सेंटीमीटर	

वजन

13) 1000 ग्रॅम	25) 1 किलोग्रॅम
14) 1000 ग्रॅम	26) 1.5 किलोग्रॅम
15) 1 किलोग्रॅम	27) 2 किलोग्रॅम
16) 1 किलोग्रॅम	28) भोपळा
17) 2500 ग्रॅम	29) अननस
18) 1000 किलोग्रॅम	30) पेन
19) साखरेचे पाकीट	31) ट्रक
20) 1000 ग्रॅम	32) पाण्याने भरलेली घागर.
21) 2000 ग्रॅम	33) घागर.
22) 100 ग्रॅम	34) पाण्याची टाकी.
23) 1 किलोग्रॅम	35) 3 घागरी
24) 1500 ग्रॅम	36) स्टीलचे पिंप

कालमापन

37) 12 महिने	44) 365
38) दिवस महिने	45) 29 दिवस
39) 7 दिवस	46) आठवडा
40) जुलै	47) 05
41) मार्च	48) कर्नाटक राजोत्सव
42) जानेवारी	49) 25 डिसेंबर
43) 2024	

वेळ दर्शक

50) 60 मिनिटे	59) 12 वरती
51) 24 तास	60) रात्री 12 नंतर
52) घड्याळ	61) सकाळचा (रात्री 12 नंतर सकाळी 12)
53) मिनिट	62) सकाळी 12 नंतर रात्री 12
54) तास	63) सेकंद
55) 60 सेकंद	64) 7.00 वाजता
56) 60 मिनिट	65) 10.00 वाजता
57) 12 वरती	66) 4.45 संध्याकाळी
58) सेकंद काटा	67) 9.45 सकाळी

घड

68) 12.00 वाजले आहेत.	71) 6.00 वाजले आहेत
69) 3.00 वाजले आहेत	72) 2.00 वाजले आहेत
70) 9.00 वाजले आहेत	73) 5.00 वाजले आहेत

प्रकरण 11. संग्रहित माहितीची हाताळणी

प्रश्न 1)

a) चाफा
b) गुलाब, जास्वंदी
c) 14
d) निशिगंध

प्रश्न 2)

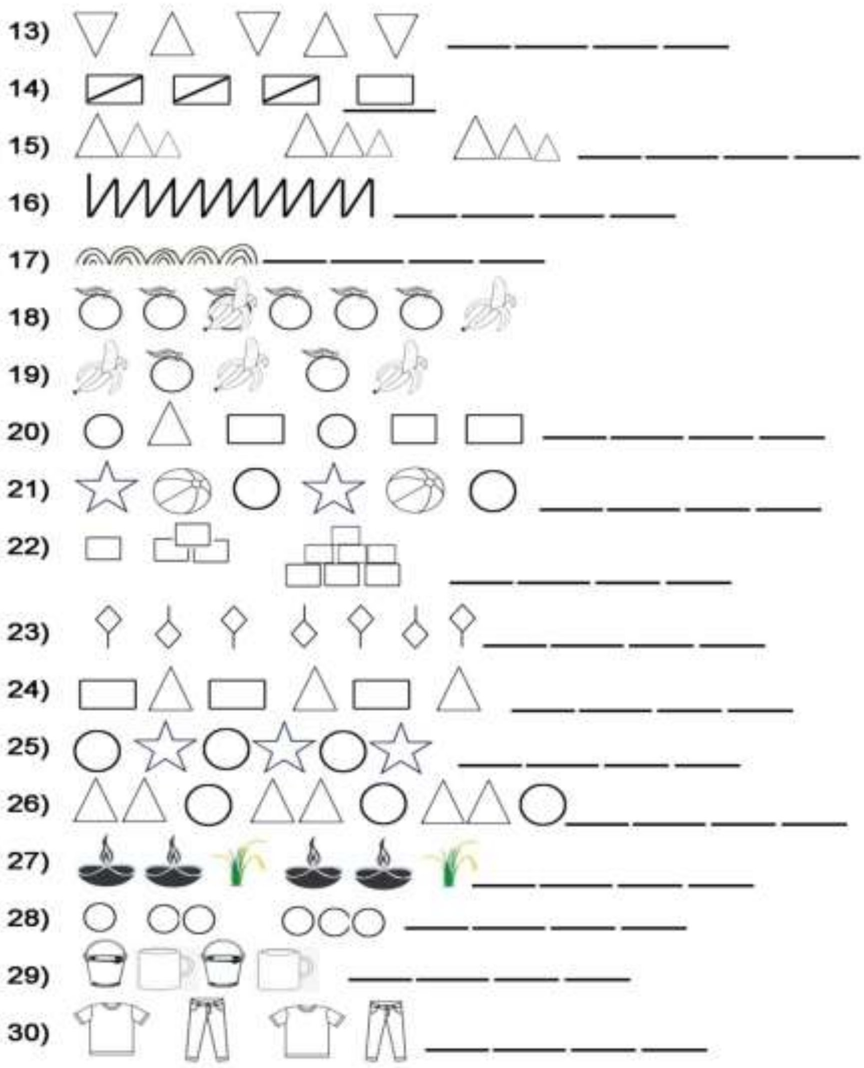
a) 3
b) 2
c) 4
d) 4 ने
e) ट्रक

प्रकरण 12 नमुने

प्रश्न 1)

1) आहे	7) आहे
2) नाही	8) नाही
3) आहे	9) आहे
4) नाही	10) नाही
5) नाही	11) नाही
6) आहे	12) नाही

प्रश्न 2)

प्रश्न 3)

31) 7 8 9 10 37) 55 65 75 85

32) 61 71 81 91 38) 60 70 80 90

33 64 74 84 94 39) 39 18 21 24 27

34) 13 15 17 19 40) 16 19 23 26

35) 52 62 72 82 41) 60 62 64 66

36) 12 14 16 18 42) 58 68 78 88

43) 455 555 655 755

44) 46 56 66 76 86

45) 30 34 38 42 46

46) 35 45 55 65 75

47) 500 600 700 800 900

48) 37 47 57 67 77 87

49) 20 22 24 26 28

प्रश्न 4) रिकाम्या जागा भरा

50) संख्या नमुना

51) विषम संख्या नमुना

52) समसंख्या नमुना

53) दुप्पट

प्रश्न 5) रिकाम्या जागी योग्य क्रम लिहा.

54) 13 +2

55) 21-3

56) 5-5

57) 13+7

58) 7+1

59) 24+1

60) 9+3

61) 26+4

62) 38+2

63) 41+4

64) 52-2

65) 4+5

प्रश्न 6 प्रत्येक संख्येला एक बेरजेच्या रूपातील संख्या विभाजन लिहा.

66) 31+4

67) 16+24

68) 35+15

69) 42+18

70) 12+3

71) 7+2

72) 14+2

73) 21+4

74) 26+4

75) 15+3

76) 16+6

77) 45+10

78) 50+20

79) 15+5

80) 18+3

प्रश्न 7 प्रत्येक संख्येला एक वजाबाकी रूपातील संख्या विभाजन लिहा.

81) 45-20

82) 50-15

83) 40-10

84) 40-20

85) 60-20

86) 47-2

87) 25-15

89) 80-20

90) 65-15

91) 65-10

92) 42-10

93)26-2

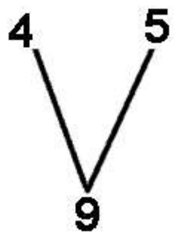
94) 23-5

95) 35-9

88) 30-15

प्रश्न 8) चित्राच्या आधारे नमुना विभाजन पूर्ण करा.

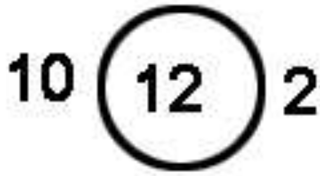
96)

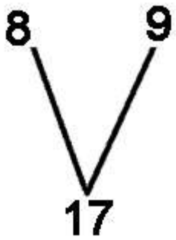
97)

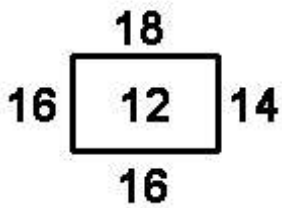
98)

99)

100)

101)

102)

